

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 8th
International Scientific
and Practical Conference

**GLOBAL AND REGIONAL ASPECTS
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

Copenhagen, Denmark
26-28.03.2023

SCIENTIFIC COLLECTION
INTERCONF

No 148
March, 2023

Scientific Collection «InterConf»

No 148

March, 2023

THE ISSUE CONTAINS:

Proceedings of the 8th International
Scientific and Practical Conference

**GLOBAL AND REGIONAL
ASPECTS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT**

COPENHAGEN, DENMARK
March 26–28, 2023

UDC 001.1

- S 40** *Scientific Collection «InterConf»*, (148): with the Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference «Global and Regional Aspects of Sustainable Development» (March 26–28, 2023; Copenhagen, Denmark) by the SPC «InterConf». Berlitz Forlag, 2023. 546 p.
ISBN 978-87-615-0721-1 (series)

EDITOR

Anna Svoboda

Doctoral student
University of Economics;
Czech Republic
annasvobodaprague@yahoo.com

COORDINATOR

Mariia Granko

Coordination Director in Ukraine
Scientific Publishing Center
«InterConf»; Ukraine
info@interconf.top

EDITORIAL BOARD

Temur Narbaev (DSc in Medicine)
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Republic of Uzbekistan;
temur1972@inbox.ru

Nataliia Mykhalitska (PhD
in Public Administration)
Lviv State University of
Internal Affairs; Ukraine

Dan Goltsman (Doctoral student)
Riga Stradiņš University;
Republic of Latvia;

Katherine Richard (DSc in Law),
Hasselt University; Kingdom of Belgium
katherine.richard@protonmail.com;

Richard Brouillet (LL.B.),
University of Ottawa; Canada;

Stanyslav Novak (DSc in Engineering)
University of Warsaw; Poland
novaks657@gmail.com;

Kanako Tanaka (PhD in Engineering),
Japan Science and Technology
Agency; Japan;

Mark Alexandr Wagner (DSc. in Psychology)
University of Vienna; Austria
mw6002832@gmail.com;

Alexander Schieler (PhD in Sociology),
Transilvania University of Brasov;
Romania

Svitlana Lykholat (PhD in Economics),
Lviv Polytechnic National University;
Ukraine

Dmytro Marchenko (PhD in Engineering)
Mykolayiv National Agrarian University
(MNAU); Ukraine;

Rakhmonov Aziz Bositovich (PhD in Pedagogy)
Uzbek State University of World
Languages; Republic of Uzbekistan;

Mariana Vereskliia (PhD in Pedagogy)
Lviv State University of Internal
Affairs; Ukraine

Dr. Albena Yaneva (DSc. in Sociology
and Antropology),
Manchester School of Architecture; UK;

Vera Gorak (PhD in Economics)
Karlovarská Krajská Nemocnice;
Czech Republic
veragorak.assist@gmail.com;

Polina Vuitsik (PhD in Economics)
Jagiellonian University; Poland
p.vuitsik.prof@gmail.com;

Elise Bant (LL.D.),
The University of Sydney; Australia;

George McGrown (PhD in Finance)
University of Florida; USA
mcgrown.geor@gmail.com;

Vagif Sultanly (DSc in Philology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Kamilə Əliağa qızı Əliyeva (DSc
in Biology)
Baku State University;
Republic of Azerbaijan

Please, cite as shown below:

1. Surname, N. & Surname, N. (2023). Title of an article. *Scientific Collection «InterConf»*, (148), 21–27. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding...>

This issue of Scientific Collection «InterConf» contains the materials of the International Scientific and Practical Conference. The conference provides an interdisciplinary forum for researchers, practitioners and scholars to present and discuss the most recent innovations and developments in modern science. The aim of conference is to enable academics, researchers, practitioners and college students to publish their research findings, ideas, developments, and innovations.

	Мирзоходжаева Ш.М.	ЗНАЧЕНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ	265
	Собирова М.А.	РОЛЬ ЛАТИНСКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ И В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ	269

LITERARY STUDIES

	Yuhan N.	AT THE INTERSECTION OF THE GENRES OF METADRAMA AND REMAKE: TRANSFORMATION OF CLASSIC STORIES IN PLAYS BY THEA DORN (GERMANY) AND KOKI MITANI (JAPAN)	274
---	----------	--	-----

LAW AND INTERNATIONAL LAW

	Данилова І.О.	ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАННЯ МОРЯКІВ КЛЮЧОВИМИ ПРАЦІВНИКАМИ (KEY WORKERS) В УКРАЇНІ	283
	Кохановський В.О.	ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ	286
	Назирзода Н.Н.	СТАНОВЛЕНИЕ И ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЛИЗИНГА В РЕСПУБЛИКЕ ТАДЖИКИСТАН	289
	Рябенко В.П.	ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	296
	Отенко П.В. Чала А.В.	КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОВ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ	303

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

	Царик Л.П. Кузик І.Р. Царик П.Л.	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ КРЕМЕНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	306
---	--	---	-----

ARTS, CULTURAL STUDIES AND ETHNOGRAPHY

	Гіголаєва- Юрченко В.О. Лі Дешун	ВОКАЛЬНА ФОНЕТИКА, ЇЇ АРТИКУЛЯЦІЙНІ ТА АКУСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ	314
---	--	---	-----

HISTORY AND ARCHEOLOGY, ARCHIVAL STUDIES

	Біліченко Л.С.	ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА З ІСТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ КАТОРЖНИХ ТЮРЕМ УКРАЇНИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)	317
	Біліченко Л.С.	«ЗІРКА АФРИКИ»: НІМЕЦЬКИЙ ЛЬОТЧИК ГАНС-ЙОАХІМ МАРСЕЛЬ У ПОВІТРЯНИХ БОЯХ НАД ПІВНІЧНОЮ АФРИКОЮ (1941- 1942 РР.)	321

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

Сучасний стан та перспективи розвитку природно-заповідного фонду Кременецького району Тернопільської області

**Царик Любомир Петрович¹, Кузик Ігор Романович²,
Царик Петро Любомирович³**

¹ доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри;
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Україна

² доктор філософії (PhD), асистент;
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Україна

³ кандидат географічних наук, доцент;
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; Україна

Анотація. У статті визначено рівень заповідності Кременецького району Тернопільської області, який становить 8,8%. Встановлено, що загальна площа заповідних об'єктів і територій в адміністративному районі складає 23 287,5 га, у структурі ПЗФ переважають заказники і національний природний парк. З метою збільшення площі ПЗФ Кременецького району нами запропоновано створення 37-ми нових заповідних об'єктів і територій, загальною площею 8141 га. Зокрема трьох регіональних ландшафтних парків площею 7500 га, 16 заказників площею 545,5 га і 16 пам'яток природи площею 72,5 га.

Ключові слова: заповідні об'єкти, територіальні громади, Тернопільська область.

За результатами проведеної реформи децентралізації у Тернопільській області створено 55 територіальних громад і 3 нових адміністративних райони. Тернопільський (центральний) район – об'єднує 25 територіальних громад, Кременецький (північний) район – 8 територіальних громад і Чортківський (південний) район – 22 територіальні громади (табл. 1) [1].

Практично завершена реформа децентралізації дає можливість для повноцінної та комплексної організації регіональної екологічної політики. На сучасному етапі функціонування територіальних громад (ТГ), геоекологічні проблеми є одними із ключових. Раціональне земле-, лісо-, водокористування (включаючи водопостачання і водовідведення), поводження із твердими побутовими відходами (ТПВ), розвиток

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

рекреаційного і заповідного природокористування, сьогодні виступають пріоритетними у стратегії сталого розвитку будь-якої громади [2].

Таблиця 1

**Загальна характеристика нових адміністративних районів
Тернопільської області**

Адміністративний район	Площа, км ²	Чисельність населення, осіб	Кількість населених пунктів	Кількість територіальних громад
Кременецький	2633,9	143 191	204	8
Тернопільський	6161,6	565 037	492	25
Чортківський	5027,5	328 362	362	22

Одним із аспектів регіональної та локальної природоохоронної політики є створення заповідних об'єктів та збільшення площ природно-заповідного фонду. Відповідно до положень «Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року» [3] щонайменше 30% суходолу та 30% морських акваторій повинні стати заповідними. В Україні пересічний показник заповідності становить близько 10%, в окремих регіонах ще нижче. Особливо актуальною проблема рівня заповідності територій стала після проведення адміністративно-територіальної реформи, адже в деяких районах і територіальних громадах рівень заповідності становить 0,5-5%. Що зумовлює необхідність наукових досліджень таких територій на предмет створення нових заповідних об'єктів. Тому вивчення сучасного стану природно-заповідного фонду (ПЗФ) нового Кременецького району є актуальним та важливим науково-практичним завданням.

Сучасний стан ПЗФ фонду Кременецького району нараховує 105 об'єктів загальною площею 23 287,5 га. Сім об'єктів ПЗФ в районі мають статус загальнодержавного значення, із них національний природний парк (НПП) «Кременецькі гори», Кременецький ботанічний сад, Вишнівецький парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва та 4 заказники. Рівень заповідності Кременецького району становить 8,8% (табл. 2).

Таблиця 2

**Природоохоронні параметри територіальних громад
Кременецького району Тернопільської області**

№	Громада	Площа, га	Кількість об'єктів ПЗФ	Площа ПЗФ, га	Заповідність, %
1	Шумська	63 200	35	11065,5	17,5
2	Кременецька	52 300	30	8500,5	16,5
3	Лановецька	47 900	17	2844,5	6,0

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

Продовження табл. 2

4	Почаївська	21 720	6	534,5	2,5
5	Борсуківська	15 210	6	144,5	0,95
6	Лопушенська	14 370	4	91,5	0,63
7	Вишнівецька	32 240	6	99,5	0,31
8	Великодедеркальська	16 460	1	7,0	0,04
Кременецький район		263 400	105	23 287,5	8,8

Найвищою заповідністю характеризуються Шумська (17,5%) і Кременецька (16,5%) територіальні громади, проте є у районі і громади із заповідністю менше 1% – Борсуківська, Лопушенська, Вишнівецька та Великодедеркальська [4].

У структурі ПЗФ Кременецького району переважають заказники (17313 га), з яких 12380,5 га займають загальнозоологічні заказники, які у структурі ПЗФ району становлять 50%. Майже 28% ПЗФ Кременеччини займає НПП «Кременецькі гори» площею 6951,2 га [5]. Близько 2% у районі займають пам'ятки природи, заповідні урочища, дендропарки і ботанічний сад (рис. 1).

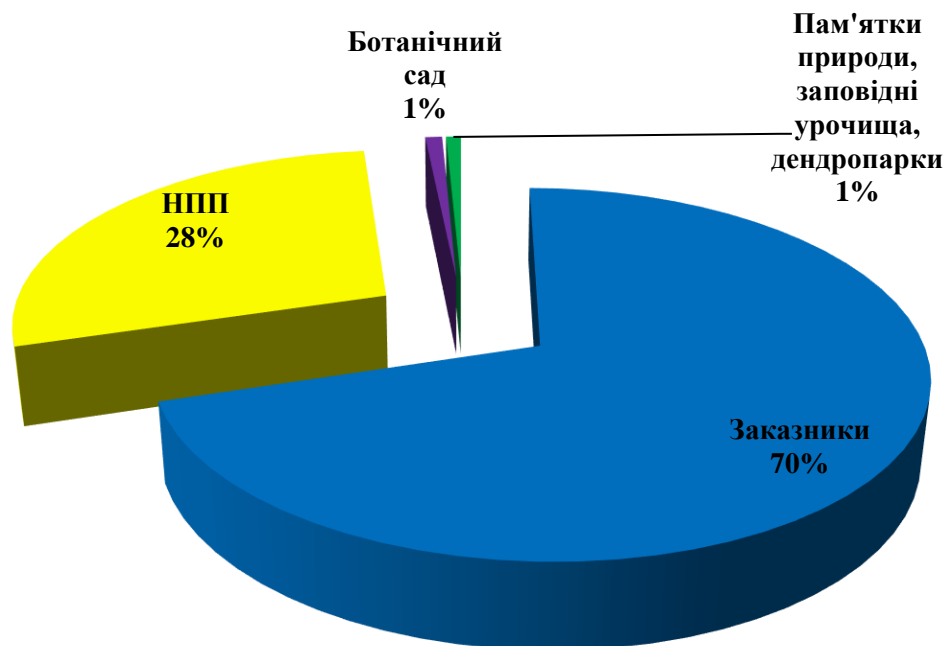

Рисунок 1
Структура ПЗФ Кременецького району, за площею

У Кременецькому районі не представлені такі категорії ПЗФ, як біосферний і природний заповідники, регіональний ландшафтний парк, а також зоологічні та комплексні пам'ятки

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

природи. У чисельному співвідношенні у районі переважають пам'ятки природи, загалом їх нараховується понад 60, з яких 41 ботанічна, 15 геологічних та 6 гідрологічні. Заказників на Кременеччині є 30, з яких 4 загальнодержавного значення – лісовий заказник «Суразька дача», ботанічний заказник «Довжоцький» (Шумська ТГ), ботанічний заказник «Веселівський», ботанічний заказник «Ваканци» (Кременецька ТГ).

Як уже зазначалося вище, у структурі заказників Кременецького району, переважають загальнозоологічні, яких нараховується 11 (рис. 2).

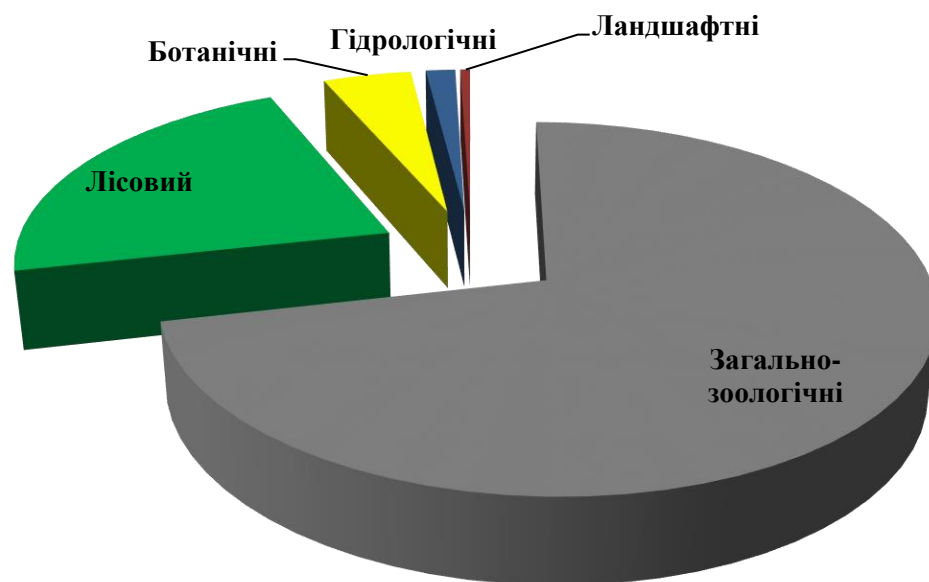

Рисунок 2
Структура заказників Кременецького району, за площею

Серед них найбільшими є «Ворнуха» (4814 га) у Кременецькій ТГ та «Вербовецько-Заліський» (2699 га) у Лановецькій ТГ. Найбільше заказників є у Шумській ТГ, окрім лісового заказника «Суразька дача» площею 3864 га, в громаді ще є ботанічний заказник загальнодержавного значення «Довжоцький» (105 га) та місцевого значення – «Стіжоцькі чорниці №1» (61 га), «Стіжоцькі чорниці №2» (41 га), гідрологічний заказник «Кутянський луг» (66,5 га), орнітологічний заказник «Солов`їний» (6,6 га) та 6 загальнозоологічних заказників загальною площею понад 3,5 тис. га. У Кременецькому районі створено 3 ландшафтні заказники – «Вільшанки» (Почаївська ТГ), «Вітик р. Заломаної», «Крутнівська гора» (Лопушенська

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

ТГ) і 3 гідрологічні – «Кутнянський луг» (Шумська ТГ), «Малобережецький» (Кременецька ТГ), Горинський (Вишнівецька, Почаївська, Лопушинська громади). Також у Кременецькому районі є 3 заповідні урочища: «Бобрів гай» у Шумській ТГ, «Каленикові гори» і «Березина» у Лановецькій ТГ та два дендропарки – «Білокриницький» [6] у Кременецькій ТГ і «Суразький дендропарк ім. Дубровинського» у Шумській ТГ.

Враховуючи те, що заповідність Кременецького району є нижчою за пересічно обласний показник у 10%, нами запропоновано збільшення площі ПЗФ та створення нових заповідних об'єктів і територій. За результатами проведених експедиційних досліджень у басейнах річок Горинь та Іква, узагальнення наукових публікацій, даних топографічних і кадастрових карт, фондів матеріалів кафедри геоecології ТНПУ ім. В. Гнатюка, Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА [4], публікації фахівців природного заповідника «Медобори», Кременецького ботанічного саду, НПП «Кременецькі гори» [5] та інших, нами обґрунтовано створення 37-ми нових заповідних об'єктів і територій в межах Кременецького району. Зокрема, 3 РЛП: «Малополіський» (2500 га), «Білокриницький» (3500 га), «Горинський» (1500 га); 16 заказників: 7 ботанічних (152,5 га), 5 ландшафтних (231,5 га) і 4 гідрологічні (161,5 га); 16 пам'яток природи загальною площею 72,5 га; заповідне урочище «Товариське» площею 22 га (Шумська ТГ) та парк-пам'ятку садово-паркового мистецтва у с. Катеринівка Кременецької ТГ (табл. 3).

Таблиця 3

Перспективні заповідні об'єкти Кременецького району

Громада	Назва об'єкту	Площа, га	Загальна площа, га
Шумська	Ботанічний заказник «Буковий ліс»	4,0	94,0
	Ботанічний заказник «Вілійський»	23,0	
	Ландшафтний заказник «Шопінки»	45,0	
	Заповідне урочище «Товариське»	21,9	
	Гід. пам'ятка природи «Витік р. Вілія»	0,1	
Кременецька	РЛП «Малополіський»	2500,0	6012,5
	РЛП «Білокриницький»	3500,0	
	Гід. пам'ятка природи «Витік річки Вілія»	1,0	
	Гід. пам'ятка прир. «Жолобківське джерело»	0,3	
	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Залишок старовинного парку у с. Катеринівка»	1,2	

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

Продовження табл. 3

	Бот. пам'ятка прир. «Попівецька степова ділянка»	10,0	
Лановецька	РЛП «Горинський»	1500,0	1695,5
	Гідрологічний заказник «Витік р. Жирак»	115,5	
	Гідрологічний заказник «Витік р. Вербовець»	20,0	
	Гідрологічний заказник «Буглівський»	20,0	
	Ландшафтний заказник «Медиха»	19,0	
	Ландшафтний заказник «Нова Земля»	6,3	
	Ландшафтний заказник «Микитиха»	12,6	
	Гід. пам'ятка природи «Витік р. Буглівка»	1,0	
	Зоол. пам'ятка природи «Лановецькі бобри»	1,0	
	Геол. пам'ятка прир. «Палеогеновий карст»	0,1	
Почаївська	Ландшафтний заказник «Ворщівецький»	148,5	203,5
	Комплексна пам'ятка природи «Копані»	4,5	
	Гід. пам'ятка прир. «Старотаразьке джерло»	0,5	
	Бот. пам'ятка природи «Старотаразькі степові ділянки»	20,0	
	Бот. пам'ятка природи «Ридомильська степова ділянка»	30,0	
Вишнівецька	Бот. пам'ятка природи «Лозівецька ділянка»	0,6	45,0
	Гідрологічний заказник «Чорні криниці»	5,9	
	Ботанічний заказник «Зубиха»	18,3	
	Ботанічний заказник «Залужжя»	20,2	
Борсуківська	Бот. пам'ятка природи «Нападівські липи»	0,3	0,3
Лопушенська	Гід. пам'ятка природи «Джерело Кринка»	0,2	90,2
	Бот. пам'ятка природи «Староолексинська липова алея»	0,5	
	Бот. пам'ятка природи «Урочище Василихи»	2,5	
	Ботанічний заказник «Бобрівник»	25,0	
	Ботанічний заказник «Будераччина»	4,0	
	Ботанічний заказник «Розтоки»	58,0	

Запропоновані перспективні заповідні об'єкти загальною площею 8141 га, сприятимуть збільшенню рівня заповідності Кременецького району до 12%. В окремих територіальних громадах, за рахунок створення РЛП, рівень заповідності зросте з 16,5% до 28% (Кременецька ТГ) (рис. 3), з 6% до 10% (Лановецька ТГ), також вдасться досягнути рівень заповідності

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

більше 1% у Борсуківській та Лопушенській громадах. Водночас, попередні дослідження не дозволяють нам запропонувати створення нових заповідних об'єктів у Великодедеркальській ТГ, територія цієї громади залишається перспективною для подальших досліджень.

Рисунок 3

**Сучасний стан та перспективи заповідності територіальних громад
Кременецького району**

Отож, в ході проведеного дослідження встановлено, що заповідність нового Кременецького району Тернопільської області є нижчою від середнього по області і становить 8,8%. У районі є громади із показником заповідності понад 15% (Шумська і Кременецька ТГ), і з показником заповідності менше 1% (Борсуківська, Лопушенська, Вишнівецька та Великодедеркальська). У структурі ПЗФ Кременецького району, за площею переважають заказники (70%), 28% займає НПП «Кременецькі гори» близько 2% займають пам'ятки природи, заповідні урочища, дендропарки і ботанічний сад. У структурі заказників району переважають загальнозоологічні заказники загальною площею понад 12 тис. га. З метою збільшення площі ПЗФ Кременецького району нами запропоновано створення 37-ми нових заповідних об'єктів і територій, загальною площею 8141 га. Зокрема 3 РЛП площею 7500 га, 16 заказників площею 545,5 га, 16 пам'яток природи площею 72,5 га та інші. Перспективою подальших досліджень залишається розробка подання та наукового обґрунтування необхідності організації окремих заповідних об'єктів.

GEOGRAPHY AND LOCAL HISTORY

References:

- [1] Децентралізація. Офіційний сайт. Вилучено з: <http://decentralization.gov.ua>
- [2] Tsaryk, L., Yankovs'ka, L., Tsaryk, P., Novyts'ka, S., Kuzyk, I. (2020). Geoeological problems of decentralization (on Ternopol region materials). *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 29 (1), 196-205. DOI: <https://doi.org/10.15421/112018>
- [3] Biodiversity strategy for 2030. Вилучено з: https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
- [4] Офіційний сайт Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА. Мережа природно-заповідного фонду. Вилучено з: <https://ecology.te.gov.ua/prirodno-zapovidnij-fond/merezha-pzf/#1-merezha-pzf>
- [5] Національний природний парк «Кременецькі гори»: сучасний стан та перспективи збереження, відтворення, використання природничих комплексів та історико-культурних традицій: монографія. (2017). За ред. М.О. Штогриня, О. М. Байрак. Київ: ТВО «ВТО Типографія від А до Я».
- [6] Царик П.Л., Царик Л.П. (2019). Про організацію території та рекреаційне використання Білокриницького дендрологічного парку. *Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної та екологічної науки: Міжнародна науково-практ. конф. присвяченої 25-річчю відкриття спеціальності «Екологія» у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна*. Вилучено з: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/14633/1/Tsaryk_Tsaryk.pdf